

V. Kárpát-medencei fiatal magyar történészek tábora

Absztraktkötet

**Szerkesztette:
Kiss Gábor Ferenc**

Belvedere Meridionale, 2017.

ISBN 978-615-5372-78-0 (print)

ISBN 978-615-5372-79-7 (pdf)

(Creative Commons) Nevezd meg! – Így add tovább! 4.0 (CC BY-SA 4.0)

Szabó Levente Gábor

A Jeune École hatása a Japán Birodalmi Haditengerészetre

Balogh Ádám

Nagyhatalmak hadihajói Rio de Janeiro partjainál 1893–1894-ben. A brazil haditengerészet lázadásának diplomáciai hatásai.

Lengyel Ádám

Amikor a talibán elbízta magát – Az Anakonda hadművelet és a Shah-i-Khot völgy megtisztítása

13.00 Ebéd

14.00 Felkért előadók

Kahler Frigyes

A rendszerváltás kompromisszuma: a felelősségrevonás kérdése.

Zinner Tibor

A kádári kiegyezés: a hatalom és társadalom viszonya.

Jancsák Csaba

Elbeszélt történelem és a történelemtanítás – Az MTA–SZTE ETTK kutatásai az MTA Tantárgy-pedagógiai programja keretében

16.00 Előadások III.

Kázmér László

Felelős mindenért ... Hivatásos és tartalékos tisztek a Don-kanyarban

Nagyhatalmak hadihajói Rio de Janeiro partjainál 1893–1894-ben. A brazil haditengerészet lázadásának diplomáciai hatásai.

Absztrakt

Kutatásom az 1893–1894. évi brazil haditengerészeti lázadás eseményeinek feltérképezésére irányult az Osztrák-Magyar Monarchia szemszögének figyelembevételével, amellyel kapcsolatban átfogó elemzés idáig nem született a hazai történetírásban. Előadásomban a következő kérdésekre keresem a válaszokat: Milyen folyamatok hatására következett be a haditengerészet lázadása Brazíliában? Mik vezettek a külföldi államok – köztük az Osztrák-Magyar Monarchia – brazilai megjelenéséhez az alapvetően belpolitikai konfliktusnál? Milyen tényezők okoztak feszültségeket a nemzetközi kapcsolatokban?

A Bragança-dinasztiából származó II. Péter Brazil Császársága volt az utolsó monarchikus rendszer Dél-Amerikában, amelynek megdöntésére a 19. század végén, 1889. november 15-én került sor. Deodoro da Fonseca tábornok katonai puccsal vette át az ország feletti hatalmat, majd létrehozták az új államformát, a Brazil Egyesült Államok Köztársaságát.

Az elkövetkező mintegy öt-hat évben (1889–1894) működő kormányzatok (katonai junta) korszakát a „Kard Köztársasága” (República da Espada) névvel is illetik, ezzel is célozva annak militáris, diktatórikus jellegére. Az időszak egyik legjelentősebb hadi eseménye a brazil flotta 1893–1894-es lázadása volt, amely során a felkelők Rio de Janeiro bombázásába kezdtek, ezzel a nagy- és

középhatalmakat (USA, Nagy-Britannia, Portugália, Olaszország, Ausztria-Magyarország stb.) arra készítették, hogy haditengerészetüket mozgósítva védjék gazdasági- és hatalmi érdekeiket. A történések diplomáciai feszültségekhez vezettek.

Gróf Kálnoky Gusztáv, az Osztrák-Magyar Monarchia közös külügyminisztere (1881–1895) jelentésekben, táviratokban értesült az eseményekről, majd utasításokkal látta el a Rio de Janeiróban tartózkodó osztrák-magyar ügyvivőt, gróf Koziebrodzky Lipótot. Ausztria-Magyarország az állami érdekek védelmében elrendelte az S. M. S. Zrínyi korvett hajó braziliai kiküldetését, amely 1893 novemberétől 1894 márciusáig a lázadás és a sárgaláz viszontagságai között teljesített szolgálatot.

Az elmúlt hónapokban jelentős számú levéltári forrást, sajtócikket, és a lázadás helyszínét bejáró fotográfusok képanyagait gyűjtöttem össze. A fent említett anyagok, és gazdag idegen nyelvű szakirodalom segítségével kívánom a hazai tudományos fórumokon eddig prezentálatlan kutatási eredményeket ismertetni.

Kulcsszavak: 19. század; nagyhatalmak; Brazília; haditengerészet; diplomáciai konfliktusok; tengeri kereskedelem

Baracs Róbert István

(baracsrobert@gmail.com, Szegedi Tudományegyetem BTK
Történelemtudományi Doktori Iskola, Modernkor Program)

Kutatási (érdeklődési) terület: